

Kültürel Boyut

* Sefa KOYUNCU

Milenyum Rüzgarı

Medya sayesinde günlük hayatımıza süratle giren milenyum kelimesi, 2000'li yılların simgesi olacağı benziyor. 1861 senesinde yayınlanan ve ilk İngilizce-Türkçe sözlük olma özelliğini taşıyan Redhouse'da milenyum (lilennium) kelimesi şöyle açıklanıyor: Bin yıllık devre. Kıyametten önce barış ve esenliğin hüküm süreceği zannedilen bir yıllık devre. Bininci yıldönümü. Mutluluk devresi. İlk yılının ilk aylarını yaşadığımız yeni milenyumun sözlükteki güzel anlamlarına uygun, barış ve esenlik içerisinde geçmesini dilerken geçtiğimiz bin yıl, Türk ve dünya tarihi açısından kısaca bir değerlendirmeye tabi tutarsak neler söyleyebiliriz?

1071 Malazgirt Meydan Muharebesi ile Anadolu'nun Türklere açılması, Türkler'in Anadolu'da devletler ve imparatorluklar kurması, 1097'de Haçlı Seferleri'nin başlaması, 1299'da Osmanlı Devleti'nin kurulması, 1453'te İstanbul'un Türkler tarafından fethedilerek Bizans İmparatorluğu'nu tarihten silmesi, dünya konjunktürünü değiştiren dönüm noktaları olmuştur. 1789 Fransız İhtilali, Birinci Dünya Harbi (1914-18), Osmanlı İmparatorluğu'nun tasfiyesi, 1917 Rus-Komünist İhtilali, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşu (1920), İkinci Dünya Savaşı (1939-1945) ve soğuk savaş döneminin başlaması, geçtiğimiz bin ve yüzyılın en önemli olayları arasındadır. Yüzyılın sonlarına doğru gelindiğinde, özellikle 1990'larda Sovyetler Birliği'nin dağılması, Berlin Ütanç Duvarı'nın yıkılması ile soğuk savaş döneminin kapanması, bizim kuşağın da şahit olduğu önemli gelişmeler arasındadır.

Orta Asya Türk Cumhuriyetleri'nin

bağımsızlığına kavuşması, Türkiye Cumhuriyeti'nin Avrupa Birliği'ne adaylık statüsü kazanması yeni milenyumda Türk dünyası adına ümit verici gelişmelerdir. Sırp'ın Bosna katliamı ve halen olanca dehşetiyle hüküm süren Rusların Çeçenistan işgali, geride bıraktığımız yüzyılın acı ve ızdırap veren olaylarıdır. Henüz canlılığını koruyan Marmara deprem felaketini de bu dehşet listesine eklemeliyiz.

Sanayi inkılabı, radyo, televizyon, otomobil, uçak, bilgisayar, uzay çalışmalarını, insanoğlunun aya gitmesi ve saymakla bitmeyen başdöndürücü teknolojik gelişmeler, geçtiğimiz bin ve yüzyılın bir başka cephesini açıklamaktadır.

Geçen milenyumun kilometre taşlarına kısaca göz attıktan sonra geriye yaslanıp ileriye bakarak düşündüğümüzde oldukça çetin devrelerden geçerek bugünlere geldiğimizi anlıyoruz. Hür teşebbüsün, liberal ekonominin, düşünce ve inanç hürriyetinin gittikçe popülerite kazandığı yeni milenyumda, dünya ile birlikte Türkiye ve Türk dünyası da aydınlık ufuklara açılan bir rüzgara yelken açmış bulunmaktadır. Fevkalade engeller ortaya çıkmadığı takdirde yeni milenyumun ve özellikle 21. asrın geçtiğimiz yüzyılın müsbet gelişmelerini çok daha ileriye götüreceği aşikardır.

Milli kimlik ve kültürlerin önem kazandığı, moda akımların artık eskisi kadar rağbet görmediği bu yeni dönemde, kültür ve edebiyat dünyamız da öz kaynaklarımızdan beslenerek evrenselliğe ulaşma çabasına girmiş bulunmaktadır.